

Kısa Bilimsel Çalışma / Short Communication

Bir kedide indolent ülser olgusu*

Cenk YARDIMCI¹, Banu YARDIMCI²

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Samsun; ²Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye.

Özet: Olgunun materyalini, iştahsızlık, kilo kaybı ve üst dudakta doku kaybı şikayeti ile getirilen 11 yaşlı, dişi bir ev kedisi oluşturdu. Olgunun yapılan klinik muayenesinde üst dudak burun kaidesinde bilateral olarak yüzeyi kanamalı ve maddi kayıplı ülseratif yaraya ek olarak dilin dorsal yüzünde 0.4 cm çapında, üzeri pseudomembranla kaplı erozyon odağı gözlemlendi. Klinik ve makroskopik olarak indolent ülser tanısı konularak, 8 günlük antibiyotik, steroid ve *Tarantula cubensis* ekstraktı uygulamasının ardından, ektoparaziter ilaçlama yapıldı ve hipoallerjik diyetle geçildi. 14. günün sonunda üst dudak dokusunda rejenerasyon ve remodelizasyon gözlenirken, dilin dorsal yüzündeki erozyonun tamamen ortadan kalktığı izlendi.

Anahtar sözcükler: İndolent ülser, kedi, *Tarantula cubensis* ekstraktı

Indolent ulcer in a cat

Summary: The material of the case was an 11 year old female domestic short hair cat which was taken with the complaint of anorexia, weight loss and tissue loss of the upper lip. In the clinical examination of the case, either an ulcerative wound with tissue loss and hemorrhagic surface or an erosive focus covered with pseudomembrane 0.4 cm in diameter on the dorsal surface of the tongue was observed. Because macroscopic and clinical findings are found to be pathognomonic for indolent ulcer, after an eight day long antibiotic, steroid and *Tarantula cubensis* extract therapy, ectoparasiteal medication and hypoallergic diet was performed. At the end of the 14th day, regeneration and remodellization of the upper lip and disappearance of the erosion on the dorsal surface of the tongue was observed.

Key words: Cat, indolent ulcer, *Tarantula cubensis* extract.

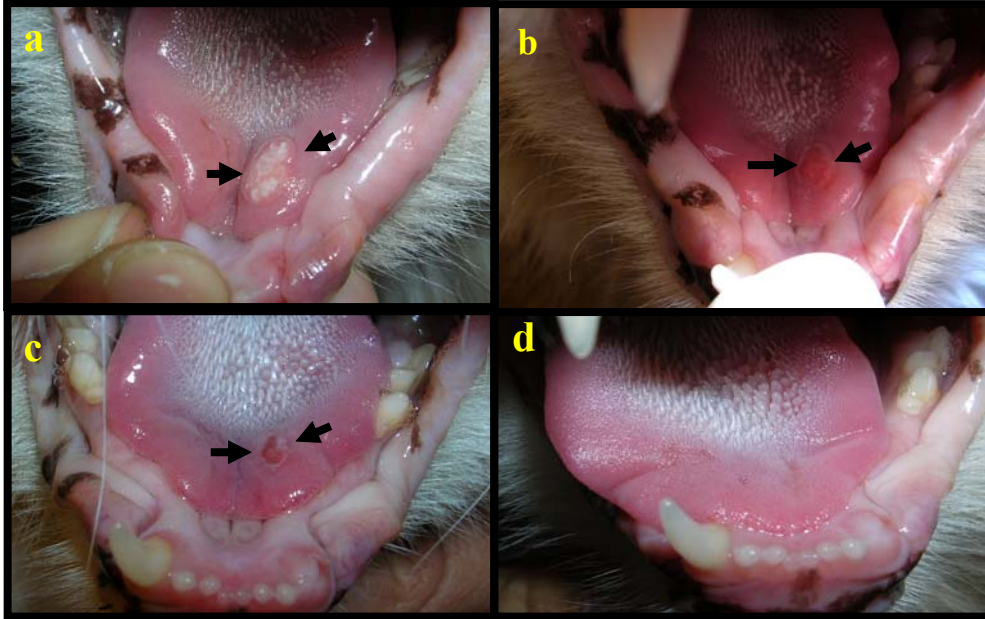
Eozinofilik granuloma kompleks; etiyoloji ve bazı histopatolojik özellikleri benzer olan eozinofilik granulom, eozinofilik plak ve indolent ülser gibi bir grup hastalığı kapsar. Bu dermatozların etiyolojisi tam olarak bilinmemekle birlikte; gıda alerjisi, atopi, pire alerjisi, kontakt alerji ya da idiopatik genetik predispozisyondan bahsedilmektedir. Kediler aynı anda bu kompleksin bir ya da daha fazla bulgusunu gösterebilirler (1, 3, 4, 6). Kedilerin indolent ülseri (rodent ülser, eozinofilik ülser); üst dudakın philtrum ya da kanin diş kaidesinde unilateral veya bilateral olarak seyreden eroziv karakterli yaralara denilmektedir (2,5). Herhangi bir ağrı ya da pruritis bulgusu göstermeyen ülserlerin boyutu sınırlı olabileceği gibi, fasiyal deformiteye neden olabilecek kadar geniş de olabilmektedir. Olguların çoğunda indolent ülser yalnız başına gözlenirse de, milier dermatitis, eozinofilik plak ve/veya eozinofilik granulom ile birlikte görülebilmektedir. Irk ve yaş predispozisyonundan bahsedilmezken, dişilerde daha sık gözlenmektedir.

Olguların çoğu rutin tedaviye yanıt verirken, bazı olgular kronik ya da tekrarlayıcı özelliindedir. Oral eozinofilik granuloma ile birlikte gözlenen indolent ülserler tedaviye en zor yanıt veren olgulardır. Alerjik nedenler ortadan kaldırılmasına rağmen tedaviye yanıt vermeyen indolent ülserlerde nedenin genetik bir kökene dayandığı düşünülmektedir (3, 4, 5, 6, 8). Dokuda ve periferel kanda belirgin bir eozinofili gözlenmediğinden dolayı tanıda indolent ülserin spesifik makroskopik görüntüsü yeterli olmaktadır. İndolent ülserin histopatolojik görüntüsü diagnostik olmamakla birlikte süperfisiyal, hiperplastik, ülseratif, nötrofilik, perivasküler dermatitis bulguları göstermektedir. Kronikleşen olgularda (4 aydan daha uzun) eozinofilik infiltrasyon ve kollajen dejenerasyonu bulguları kaybolurken yaygın fibrozis ile nötrofil infiltrasyonu ve ülser gözlenir. Kedilerin immun yetersizlik virusu (FIV) (+) kedilerde pruritik deri hastalıklarının ve oral lezyonların sık olarak gözlenmesinden dolayı tanıda FIV serolojisinin yapılması önerilmektedir.

* 6-9.09.2006 III. Veteriner Patoloji Kongresi'nde poster olarak sunulmuştur.



Şekil 1. Tedaviden önce (a) ve tedavinin 3.(b), 7.(c) ve 14.(d) günlerinde dudak lezyonlarının görünümü
Figure 1. Appearance of the lip lesions before treatment (a); third (b), seventh (c) and fourteenth (d) days of treatment



Şekil 2. Tedaviden önce (a) ve tedavinin 3.(b), 7.(c) ve 14.(d) günlerinde dil lezyonlarının görünümü
Figure 2. Appearance of the tongue lesions before treatment (a); third (b), seventh (c) and fourteenth (d) days of treatment

Tedavide depo steroid ve antibiyotik uygulamalarına ek olarak antialerjik diyet değişiklikleri ve pire ilaçlaması önerilmektedir (2, 4, 5, 7, 8).

Bu çalışmanın amacı *Tarantula cubensis* ekstraktının kedilerin indolent ülserlerinin iyileşme süresi üzerine etkisinin incelenmesidir.

Çalışma materyalini; iştahsızlık, zayıflama ve üst dudakta doku kaybı şikayeti ile getirilen 11 yaşlı, kısırlaştırılmış dişi bir ev kedisi oluşturdu. Olgunun yapılan klinik muayenesinde, üst dudak philtrum bölgesinden kanin dişlere doğru ilerleyen, hiperplastik ve yüzeyi kanamalı maddi kayıplı ülseratif yaraya (Şekil 1a)

ve dilin dorsal yüzünde 0.4 cm çapında, üzeri pseudomembranla kaplı erozyon odağı gözlemlendi (Şekil 2a). Anamnez doğrultusunda olgunun sık sık evden dışarı çıkmasına rağmen periyodik ektoparaziter ilaçlamasının yapılmadığı öğrenildi. Yapılan deri ve tüy muayenesinde deride milier kızarıklıklar ve çok miktarda pire dışkısı gözlemlendi. Hematolojik testlerde belirgin bir eozinofili gözlemlenmedi. Hızlı FIV test kiti ile yapılan değerlendirmede olgunun FIV (-) olduğu belirlendi. Tedaviye ilk olarak olası alerjenlerin ekarte edilmesiyle başlandı ve %10'luk fipronil ense damlasıyla ektoparaziter ilaçlama yapıldı. Daha sonra diyet değiştirilerek % 25.5'lik hidrolize protein ve seçici karbonhidrat içeren hipoalerjik diyetle geçildi. Medikal tedavide, 4 mg/kg dozunda, metil prednizolon asetat iki enjeksiyon arası 14 gün olacak şekilde iki doz IM olarak uygulandı. Ayrıca olası sekonder enfeksiyonları önlemek ve antienflamatuvar özelliklerinden faydalanmak amacıyla 30 mg/kg/BID dozunda trimetoprim sülfat, 8 gün süreyle IM olarak uygulandı. Nekrotik dokuların demarkasyonunu hızlandırmak ve rejenerasyonu sağlamak amacıyla *Tarantula cubensis* ekstraktı 4 gün ara ile iki doz olacak şekilde SC olarak 1.5 ml uygulandı. Medikal tedavinin 3. gününde ülserin belirgin olarak küçülmeye başladığı ve yüzeyindeki kanama odaklarının rejenerasyonla ilişkili olarak ortadan kalktığı gözlenirken dilin dorsal yüzündeki erozyonda belirgin bir iyileşme saptanmadı (Şekil 2). 7. günde üst dudaktaki doku kaybının doldurulmaya başlandığı ve dildeki erozyonun küçüldüğü gözlenirken (Şekil 3), 14. günde yapılan klinik muayenede üst dudakın tamamen yakınının rejenerasyonu olduğu ve dildeki erozyonun tamamen iyileştiği belirlendi (Şekil 4).

Klinik tanısında makroskobik bulguların patognomonik olduğu kedilerin indolent ülserleri, genellikle genç yetişkin dişi kedilerde gözlenmektedir (1, 2, 3, 5). Çalışma materyalini oluşturan olgunun dişi olmasına rağmen 11 yaşında olması literatür verileriyle uyumsuzdur. Power ve Ihrke; kedilerin eozinofilik deri hastalıklarından eozinofilik plak ve sivrisinek hipersensitivitesini alerjik kökenli olarak değerlendirirken, eozinofilik granuloma ve indolent ülserin genellikle idiopatik olduğunu savunmaktadır (5). İndolent ülser genellikle diğer eozinofilik lezyonlarla birlikte seyrettiğinden dolayı, klinik muayenede özellikle oral mukoza, olası diğer lezyonlar açısından detaylı olarak incelenmelidir. Oral eozinofilik granulomalar en sık olarak dilin dorsal yüzünde ve sert damakta çevreden sınırlı odaklar halinde gözlenirler (3, 7, 8). Diferensiyel diagnozda neoplazmalar, feline sığır çiçeği enfeksiyonu, derin bakteriyel pyoderma enfeksiyonları, sistemik mantar enfeksiyonları ve travmatik lezyonlar göz önünde bulundurulmalıdır (3, 5). Oral eozinofilik granuloma ile birlikte gözlenen indolent ülserler tedaviye en zor yanıt

veren olgular olmasına rağmen, literatürlerde (3,6) bildirilen medikal ajanlara ek olarak sunulan bu çalışmada uygulanan *Tarantula cubensis* ekstraktının iyileşmeyi belirgin olarak hızlandırdığı belirlendi. *Tarantula cubensis* ekstraktının, kedilerde kullanımı ile ilgili olarak daha önce yapılmış bir çalışma olmamasına rağmen, bu çalışmada 4 gün arayla, SC 1.5 ml dozunda 2 defa uygulanan ekstraktın, hem demarkasyon hem de rejenerasyonu hızlandırarak yangı evresini belirgin olarak kısalttığı belirlendi. Sonuç olarak; kedilerin indolent ülserlerinin tedavisinde, alerjik faktörlerin ortadan kaldırılması ve uygun medikal tedavinin belirgin bir iyileşme sağladığı kanısına varıldı. Ayrıca bu çalışmanın, *Tarantula cubensis*'in kedilerde kullanım alanları ile gelecekte yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

1. **Harvey RG, Mc Keever PJ** (2006): *Feline eozinofilik granuloma kompleksi*. 82-83. Kedi ve Köpeklerde Deri Hastalıkları. O Deprem, T Yeşildere (Çeviri editörleri), Nobel Tıp, İstanbul.
2. **MacEwen EG, Hess PW** (1987): *Evaluation of effect of immunomodulation on the feline eosinophilic granuloma complex*. J Am Vet Med Assoc, **23**, 519-526
3. **Mason K, Burton G** (1999): *Eosinophilic granuloma complex*. 1-9. In: A Practical Guide to Feline Dermatology. E Gauguère, P Prélard (Ed), Merial, New York.
4. **Muller GH, Kirk RW, Scott DW** (1989): *Small Animal Dermatology*. 562-564, 4th ed. Philadelphia, WB Saunders.
5. **Power HT, Ihrke P** (1995): *Selected feline eosinophilic skin diseases*. Vet Clin North Am Small Anim Pract, **25**, 833-850
6. **Schaer M** (2003): *Feline indolent ulcer*. 34-35. In: Clinical Medicine of the Dog and Cat. Manson Publishing, London.
7. **Scott DW** (1975): *Observations on the eosinophilic granuloma complex*. J Am Anim Hosp Assoc, **11**, 261-270
8. **Scott DW** (1980): *Feline dermatology 1900-1978: a monograph*. J Am Anim Hosp Assoc, **16**, 333-459.

Geliş tarihi: 20.04.2007 / Kabul tarihi: 25.06.2007

Yazışma adresi

Yrd.Doç.Dr. Cenk Yardımcı
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Veteriner Fakültesi
Cerrahi Anabilim Dalı
Kurupelit / Samsun